

© W. De Geest

NITRAATRESIDUCAMPAGNE OP 1 OKTOBER GESTART

Nitraatstikstof die uitspoelt uit de bodem, komt terecht in het oppervlaktewater en grondwater. De hoeveelheid nitraatstikstof in het bodemprofiel moet op het einde van het groeiseizoen dan ook zo klein mogelijk zijn. Vanaf 1 oktober tot en met 15 november voeren erkende laboratoria op heel wat percelen in Vlaanderen staalnamen uit, om te bepalen hoeveel nitraat nog in de bodem zit. Een deel van die nitraatresidubepalingen wordt uitgevoerd in opdracht van de Mestbank. Daarnaast zijn bepaalde groepen land- en tuinbouwers verplicht om dat zelf te laten doen.

Nitraatresidubepalingen door de Mestbank

Elk jaar selecteert de Mestbank percelen over heel Vlaanderen waarvan ze op haar kosten het nitraatresidu laat bepalen. Dat zijn de zogenaamde **controlestalen**. De land- en tuinbouwers (hierbij horen ook siertelers van vollegrondspanten) bij wie controlestalen worden genomen, kregen in week 38 een brief van de Mestbank in de bus.

“Dit jaar worden ruim 7.700 percelen bemonsterd.”

Minstens een week voordat de bemonstering in opdracht van de Mestbank uitgevoerd wordt, zal het aangeduide laboratorium de land- of tuinbouwer een brief sturen met de dag waarop de staalname staat ingepland. Wie die staalname wil bijwonen, kan vragen om vooraf verwittigd te worden door de staalnemer. In dat geval contacteert de staalnemer de land- of tuinbouwer 15 minuten voor de staalname. Binnen de 14 dagen na de staalname ontvangt de land- of tuinbouwer het analyseverslag van het laboratorium. Het laboratorium bezorgt die resultaten ook rechtstreeks aan de Mestbank.

Land- en tuinbouwers kunnen op een controleperceel een **tegenstaal** laten nemen door een erkend laboratorium van

hun keuze. Dat tegenstaal mag zowel vóór als na het controlestaal genomen worden. **De periode waarbinnen een geldig tegenstaal kan genomen worden loopt van 1 oktober tot en met 22 november 2014.** De land- of tuinbouwer kan aan het laboratorium vragen om het resultaat van zijn tegenstaal rechtstreeks aan de Mestbank te bezorgen, wat administratief het gemakkelijkst is. Wil hij zelf het analyseverslag van het tegenstaal aan de Mestbank bezorgen, dan moet dat ten laatste op 12 december 2014 bij de Mestbank aankomen.

De Mestbank brengt alleen het laagste analyseresultaat van alle geldige staalnames in rekening.

Verplichte nitraatresidubepalingen door de land- of tuinbouwer

Naast de nitraatresidubepalingen die de Mestbank laat uitvoeren, moet een aantal land- of tuinbouwers in de periode van 1 oktober tot en met 15 november, op eigen kosten, het nitraatresidu van bepaalde percelen laten bepalen. Dat kan zijn omwille van het opgelegd maatregelenpakket of de beheersovereenkomst water.

a. Opgelegd maatregelenpakket

Land- of tuinbouwers die een maatregelenpakket opgelegd kregen, moeten op eigen kosten een nitraatresidubepaling laten uitvoeren. Wie in 2014 een maatregelenpakket opgelegd kreeg, moet afhankelijk van het opgelegde maatregelenpakket op één of meerdere percelen een nitraat-

residubepaling laten uitvoeren. Dat worden **opvolgstalen** genoemd. Ook die land- en tuinbouwers kregen in week 38 van de Mestbank een brief met de aangeduide percelen. De land- of tuinbouwers moeten voor de opvolgstalen zelf contact opnemen met een erkend laboratorium naar keuze om in de periode van 1 oktober tot en met 15 november een nitraatresidubepaling te laten uitvoeren. De Mestbank stuurt samen met de brief waarin de percelen aangeduid worden ook een aanvraagformulier mee met alle voor het laboratorium relevante gegevens over de te bemonsteren percelen. Het is van het grootste belang dat de land- of tuinbouwer dat aanvraagformulier tijdig bezorgt aan zijn laboratorium.

Na de analyse van het genomen bodemstaal krijgt de land- of tuinbouwer het analyseverslag en het laboratorium bezorgt dat ook automatisch aan de Mestbank. Hij hoeft zijn analyseverslag dan ook niet meer zelf te bezorgen aan de Mestbank.

AANDACHTSPUNTEN VOOR DE LAND- OF TUINBOUWER BIJ DE VERPLICHTE NITRAATRESIDUBEPALINGEN

- De land- en tuinbouwers moeten tijdig een afspraak maken met het laboratorium van hun keuze. Het is dan ook aangewezen dat ze het aanvraagformulier vóór 15 oktober bezorgen aan hun laboratorium. Zo niet lopen ze het risico dat hun staalname niet meer kan ingepland en uitgevoerd worden.
- Als na de bestelling een reactie van het laboratorium uitblijft, neemt de land- of tuinbouwer het best tijdig contact met hen op. De land- of tuinbouwer blijft verantwoordelijk voor de tijdige uitvoering van de staalname.
- Het staat de land- en tuinbouwers vrij om het nitraatresidu op hun percelen meerdere malen te laten bepalen. Ze moeten er wel rekening mee houden dat alleen de nitraatresidubepalingen die zijn uitgevoerd in de periode van 1 oktober tot en met 15 november geldig zijn. Alleen het laagste analyseresultaat van alle geldige staalnames wordt door de Mestbank in rekening gebracht en getoetst aan de drempelwaarden voor het bepalen van eventuele maatregelen. Voor de uitbetaling van de beheerovereenkomst water wordt enkel het resultaat van de 1e analyse in beschouwing genomen.

b. Beheerovereenkomst water

Land- of tuinbouwers die een beheerovereenkomst water hebben gesloten met de VLM moeten in de periode van 1 oktober tot en met 15 november een nitraatresidubepaling laten uitvoeren op alle percelen waarop de maatregel wordt toegepast. Met de beheerovereenkomst water engageert de land- of tuinbouwer zich om, in ruil voor een vergoeding, minder te bemesten. Het bewijs wordt o.a. geleverd aan de hand van een nitraatresidubepaling. Het nitraatresidu moet dan ook lager zijn dan de algemeen geldende drempelwaarden. Concreet moet het nitraatresidu op een perceel waarop de beheerovereenkomst water wordt toegepast meer dan 4 kg lager liggen dan 1ste drempelwaarde die van toepassing is op het perceel.

In tegenstelling tot de opvolgstalen en de derogatiestalen verstuurt de VLM geen aanvraagformulieren voor de

▲ De labo's bezorgen de resultaten van de nitraatresidubepalingen rechtstreeks aan de VLM.

nitraatresidubepalingen in het kader van de beheerovereenkomst water. De land- of tuinbouwer moet er zelf voor zorgen dat er nitraatresidubepalingen uitgevoerd worden en neemt daarvoor **het best tijdig** contact op met een erkend laboratorium naar keuze.

Elk laboratorium beschikt over een document waarmee de land- of tuinbouwers de toestemming kunnen geven aan de VLM om de nodige gegevens van de te bemonsteren percelen aan hen door te geven. De gegevens die de VLM heeft, zijn de perceelsgegevens van de Verzamelaanvraag 2014, zoals die gekend waren eind juli. Als de perceelsgegevens van de Verzamelaanvraag nadien nog werden gewijzigd, moet de land- of tuinbouwer die wijzigingen ook melden aan het laboratorium en de staalnemer omdat deze wijzigingen van belang kunnen zijn voor een correcte bemonstering.

De labo's bezorgen de resultaten van de nitraatresidubepalingen rechtstreeks aan de VLM. Die manier van werken bevordert de vlotte doorstroming van de resultaten. Daardoor kan de beheerovereenkomst ook snel worden uitbetaald. De VLM zal naar de land- of tuinbouwers met een beheerovereenkomst water, bovendien een e-mail sturen om hen in te lichten over de nitraatresidubepalingen die daarvoor moeten gebeuren.

Erkende laboratoria

Een overzicht van de erkende laboratoria waarbij de land- en tuinbouwers terecht kunnen voor het laten uitvoeren van een nitraatresidubepaling staat op de VLM-website: www.vlm.be > Land- en tuinbouwers > rubriek 'in de kijker'.

Het Nitraatmeldpunt

Om de staalnamecampagne in goede banen te leiden, kunnen de land- en tuinbouwers ook dit jaar terecht op het Nitraatmeldpunt. Inloggen doen ze met behulp van hun elektronische identiteitskaart en een kaartlezer. Het Nitraatmeldpunt is te bereiken via de VLM-website: www.vlm.be > Land- en tuinbouwers > Nitraatmeldpunt. De land- en tuinbouwers konden via het Nitraatmeldpunt tot 29 september melden dat ze willen aanwezig zijn bij de nitraatresidustaalname op hun perceel. Na 29 september kunnen die meldingen alleen nog rechtstreeks bij het laboratorium dat aangeduid werd om de staalname uit te voeren.

Als tijdens de staalname onregelmatigheden vastgesteld worden, dan kunnen land- en tuinbouwers dat vanaf 1 oktober melden via het Nitraatmeldpunt. Dat kan uiteraard voor alle staalnames, zowel voor die in opdracht van de Mestbank als die in eigen opdracht. De VLM zal alle meldingen onderzoeken en gepaste maatregelen nemen.

Gevolgen bij een te hoog nitraatresidu

Voor elk perceel, ongeacht of het een controlestaal, een opvolgstaal, een derogatiestaal of een staalname in het kader van een beheerovereenkomst water is, wordt het nitraatresidu getoetst aan de drempelwaarden. Als het nitraatresidu de drempelwaarden overschrijdt, moet de land- of tuinbouwer begeleidende maatregelen toepassen in het jaar volgend op de staalname (2015). De land- en tuinbouwer ontvangt voor de start van het bemestingsseizoen 2015 een brief van de Mestbank met de eventuele begeleidende maatregelen.

Vragen?

Voor al hun vragen en opmerkingen over controlestaten, opvolgstaten en derogatiestatens kunnen de land- en tuinbouwers steeds terecht op de telefoonnummers van de regionale vestigingen van de VLM:

VLM Regio West

vestiging Brugge: Velodroomstraat 28, 8200 Brugge
tel. (050)45.82.02

vestiging Gent: Virginie Lovelinggebouw, Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 75, 9000 Gent,
tel. (09)244.86.12

VLM Regio Oost

vestiging Herentals: Cardijnlaan 1, 2200 Herentals
tel. (014)25.83.81

vestiging Hasselt: Koningin Astridlaan 10, 3500 Hasselt
tel. (011)29.87.63

Nieuw adres vanaf 27/10: VAC Hasselt, Koningin Astridlaan 50, 3500 Hasselt.

vestiging Leuven: Diestsepoort 6 bus 74, 3000 Leuven
tel. (016)66.52.64

Voor specifieke vragen over de beheerovereenkomst water, kunnen de land- en tuinbouwers terecht bij Anneke Thuy op 02 543 69 79 of bij de regionale vestigingen:

VLM Regio West

vestiging Brugge en Gent: Michel De Clerck
tel. (09)244.85.63

VLM Regio Oost

vestiging Herentals en Hasselt: Dirk Awouters
tel. (011)29.88.06

vestiging Leuven: Sven Jardin
tel. (016)66.52.86 ■